



แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย กนกวรรณ บุญยงค์* และ โสรรัตน์ กลับลิวลา

Efficiency Improvement Guideline for Aviation Terrorism Prevention of Thailand

Kanokwan Boonyong* and Sorat Klubwila

สาขาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ นครปฐม 73000

Criminology and Law Enforcement, The Faculty of Social Sciences, Royal Police Cadet Academy,

Nakhon Pathom Province 73000

*Corresponding author. E-mail: ying_keiko@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย และเพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย ประชากรคือเจ้าหน้าที่การบิน จำนวนทั้งสิ้น 20 คน แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน สังกัดสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย มี 1 คน และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานคือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัย ของสนามบินที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน และบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด(มหาชน) มีจำนวน 19 คน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ การทบทวนวรรณกรรม โดยเป็นการเก็บข้อมูลระดับทุติยภูมิ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย 1.เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานสนามบินขนาดเล็ก สังกัดกรมท่าอากาศยาน มีจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน 2. การบริหารจัดการสนามบินของรัฐต้องอาศัยงบประมาณแผ่นดิน จึงมีความจำกัดในส่วนของงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ 3. ผู้เข้ารับบริการ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งและกฎระเบียบข้อบังคับของสนามบิน ในด้านแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย ควรมีการปรับปรุงแผนให้มีความเหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ อบรมให้ความรู้การรักษาความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และประชาสัมพันธ์สร้างความรับรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ผู้เข้ารับบริการให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การป้องกัน การก่อการร้าย การบิน

Abstract

This research aims to study the problems and obstacles of measures enforcement to prevent terrorist threats to civil aviation of Thailand and the also to suggest the efficiency improvement guideline. The population of studying consists of 20 aviation officers. These are 1 Specialist in aviation security measures under the civil aviation authority of Thailand. And 19 security officers under Department of Airports Thailand and Airports of Thailand. The research is a qualitative research. It is divided into two parts. One is document review secondary data collection based on documents and research related to terrorism. And in-depth interviews that is the primary data.

The research found that the problems and obstacles are 1) The officers who work in a small airport under the Department of Aviation are not enough for operation. 2) Management relies on the airport's state budget. So there is a financial limitation. It is difficult to supply equipment to perform adequately. 3) The visitors don't obey orders, rules and regulations of the airport. The researcher suggests that the efficiency improvement guideline of prevention terrorist threats to civil aviation of Thailand should revise the plan to ensure that they are appropriate and up to date. The security officers should be trained for well performing.. Public perception has created a correct understanding of the service provided to ensure regulatory compliance.

Keywords: Efficiency, Aviation, Terrorism, Prevention



บทนำ

ถ้ามกล่าวถึงการบิน องค์การกลางที่เป็นองค์การระหว่างประเทศที่ออกได้วางมาตรฐานในด้านต่าง ๆ เรียกว่า ภาคนวก (ANNEX) ให้ประเทศสมาชิกปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกันนั้น ได้ออกมาโดยองค์การการบินระหว่างประเทศ หรือ เรียกว่า ICAO เป็นองค์การกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ และวิธีปฏิบัติที่ใช้ในกิจการการบินทุกประเภท อาทิ กฎข้อระเบียบ ข้อบังคับ การออกแบบอากาศยานมาตรฐานระบบสื่อสารและวิทยุช่วยบิน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักคือ ความปลอดภัยอันสูงสุดของการบิน

ICAO เป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวางระเบียบ ข้อบังคับสำหรับกิจกรรมการบินระหว่างประเทศระหว่างชาติ ให้มีความปลอดภัยสูงสุด ลดความเสี่ยงจากการก่อการร้ายหรือการดำเนินการต่าง ๆ ที่ผิดกฎหมาย ซึ่งเราปฏิเสธไม่ได้ว่า ทุกวันนี้ภัยการก่อการร้ายเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวสามารถเกิดขึ้นได้ทุกหนแห่ง การมีมาตรการป้องกันจึงถือเป็นเรื่องสำคัญ ราชอาณาจักรไทยมีจุดประสงค์หลักในการดูแลและรักษาความปลอดภัยของผู้โดยสาร ลูกเรือเจ้าหน้าที่ภาคพื้นและ สาธารณชนในทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วย กฎหมายอย่างต่อเนื่อง และควมมีประสิทธิภาพในการให้บริการในเรื่องของการบินพลเรือน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกของการบินพลเรือนต้องปราศจากการถูกคุกคาม โดยที่อาชญากรรมมีรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความ จำเป็นที่จะต้องวางมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปกป้องผู้โดยสาร ลูกเรือในแต่ละเที่ยวบิน เจ้าหน้าที่ภาคพื้น สาธารณชน และสิ่งอำนวยความสะดวกของการบินพลเรือน เพื่อเป็นการต่อต้านการกระทำ อันเป็นการแทรกแซงโดย มิชอบด้วยกฎหมาย กระทำความผิดบนภาคพื้นและขณะปฏิบัติการบิน มาตรการเหล่านี้ต้องมีการเตรียมเพื่อที่ จะเผชิญกับการก่อการร้ายในระดับต่าง ๆ และประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) จึงมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและภาคผนวก (Annex) แห่งอนุสัญญาฯ โดยเคร่งครัด ซึ่งในภาคผนวก 17 ที่ออกโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศในข้อ 3.1.1. ระบุ ให้รัฐผู้ทำสัญญา “จัดทำและปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ(National Civil Aviation Security Programme: NCASP) เพื่อปกป้องการดำเนินงานด้านการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดย มิชอบด้วยกฎหมาย โดยผ่านทางกฎหมาย วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินงาน (Procedures) ที่ดำเนินถึงความปลอดภัยความ สม่่าเสมอและควมมีประสิทธิภาพของเที่ยวบินต่าง ๆ” พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราช กำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497 พ.ศ. 2558 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการบินพลเรือนให้สามารถกำหนดนโยบายและพิจารณาอนุมัติแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือน แห่งชาติ (NCASP) สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจึงได้จัดทำแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือน แห่งชาติ (NCASP) ตามภาคผนวก 17 แห่งอนุสัญญาฯ ซึ่งแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ (NCASP) มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบระเบียบเพื่อปกป้องความมั่นคง ให้มีมาตรฐานความปลอดภัยอย่าง สม่่าเสมอและมีประสิทธิภาพต่อการบินพลเรือนในประเทศไทย โดยจัดให้มีการป้องกันการกระทำอันเป็นการแทรกแซง โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และแผนฉบับนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน อนุสัญญาว่าด้วย การปราบปรามการยึดอากาศยานโดยมิชอบ พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำอันรุนแรงอันมิชอบด้วยกฎหมาย พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ.2497 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการ เดินอากาศ พ.ศ.2558

และด้วยเหตุการณ์ก่อการร้ายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาควบคู่กับประวัติศาสตร์ของโลกเรามาทุกยุคทุกสมัย การก่อการ ร้ายในอดีตนั้น ในแง่ประวัติศาสตร์แล้ว ดังนั้นการสร้างความปลอดภัยจึงเป็นส่วนสำคัญในการทำสงคราม เมื่อมีการรบแล้ว ฝ่ายที่ต้องการชัยชนะมักจะต้องการสร้างความกลัวให้กับฝ่ายตรงกันข้ามซึ่งมีผลในทางจิตวิทยาในการสร้างความแตกตื่น และทำให้ฝ่ายตรงข้ามหลบหนีไปและรัฐบาลฝ่ายตรงกันข้ามจะยอมแพ้เมื่อสามารถคาดหมายความเสียหายที่ได้รับจาก ศัตรูในอนาคต ในอดีตการที่กองทัพใช้กลยุทธ์ในการตัดศีรษะของฝ่ายตรงกันข้ามก็ยังเป็นกลยุทธ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน



ดังเช่นเหตุการณ์ที่เจ้าหน้าที่ทหารถูกผู้ก่อการร้ายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตัดศีรษะเพื่อเป็นการข่มขวัญฝ่ายตรงข้าม

ดังนั้นแล้ว ความกลัวจึงถูกนำมาใช้เป็นอาวุธในการทำสงคราม และเป็นรากฐานของการก่อการร้ายมาจนถึงปัจจุบัน และมีเป้าหมายที่กว้างขวางมากขึ้นกว่าในอดีต จากเดิมที่เคยใช้เพื่อการสงครามกับกองทัพฝ่ายตรงข้าม ได้มีการพัฒนาไปสู่การก่อการร้ายที่ไร้พรมแดนซึ่งไม่มีผู้ใดปลอดภัยจากภัยก่อการร้ายได้ จนกล่าวได้ว่าการก่อการร้าย คือการทำลายล้างที่หวังผลต่อเป้าหมายในระดับสูง ถือเป็นภัยคุกคามระดับสูง มีเครือข่ายรอบด้าน และนับวันจะซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

การก่อการร้ายในยุคปัจจุบันนั้นเริ่มต้นขึ้นภายหลังเกิดเหตุการณ์ที่กลุ่ม Al Qaeda ได้ทำการจี้เครื่องบิน เพื่อไปชนตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ และ อาคารเพนตากอน ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือที่เรารู้จักกันในเหตุการณ์ 9/11 (Nine-Eleven) มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนซึ่งเกิดจากการก่อการร้ายต่อสัญลักษณ์ทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯและของโลก รวมไปถึงด้านสังคมจิตวิทยา ที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชนที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ก่อการร้าย มุ่งเน้นการทำลายล้าง ความเชื่อมั่น ความมั่นคงของประเทศ

จากกรณีนี้ เป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เห็นว่าการก่อการร้าย มีการพัฒนาการให้ทันต่อยุคสมัย โดยนำเทคโนโลยีทางการบินมาเป็นเครื่องมือในการก่อการร้าย เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองอันเกิดจากการความเสียหายที่เกิดขึ้น อันเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่งว่า เหตุใดผู้ก่อการร้ายในยุคปัจจุบันจึงนิยมเลือกใช้เทคโนโลยีทางการบินและอากาศยานในการก่อเหตุ

เนื่องด้วยคุณลักษณะของอากาศยาน เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์คิดค้นขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง มีความสะดวกสบาย เป็นที่ยอมรับว่าเป็นการเดินทางที่ปลอดภัยที่สุด เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิตอากาศยาน การตรวจสอบและทำการบินอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่เข้มข้นเพื่อป้องกันการก่อการร้าย จากคุณลักษณะเหล่านี้ ทำให้กลุ่มผู้ก่อการร้าย จึงพยายามเลือกก่อเหตุกับอากาศยานเพื่อให้เกิดความสูญเสียที่จะส่งผลกระทบต่อมากกว่าการก่อการร้ายในรูปแบบอื่น ๆ นำไปสู่การใช้ผลงานดังกล่าวในการสร้างอำนาจต่อรองและเงินสนับสนุนจากผู้สนับสนุนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเหตุการณ์การก่อการร้ายกับอากาศยานที่เกิดขึ้นในประเทศไทย กรณีจับชาวต่างชาติผู้กระโดดในเครื่องบินตำรวจแจ้งข้อหา ตาม พ.ร.บ.การเดินทางอากาศ กับผู้โดยสารชาวสวีเดนหลังได้กล่าวว่ามีการกระโดดก่อนเครื่องบินขึ้นไปสมุย เส้นทาง กรุงเทพฯ-สมุยสายการบินบางกอกแอร์เวย์ ผู้โดยสารได้กล่าวในลักษณะว่ามีระเบิดในกระเป๋า เพื่อความปลอดภัยกับต้นจึงแจ้งไปที่ศูนย์รักษาความปลอดภัยท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และระงับการบินที่มีผู้โดยสาร 130 คนทันที โดยนำเครื่องไปตรวจสอบบริเวณหลุมจอดแยก เพื่อตรวจสอบสัมภาระผู้โดยสาร โดยมีเจ้าหน้าที่ไอทีเข้าตรวจสอบตามแผนฉุกเฉินแต่ไม่พบว่ามีการกระโดด จึงแจ้งฝ่ายรักษาความปลอดภัยมาควบคุมตัว แต่ชายชาวสวีเดนให้การปฏิเสธตำรวจจึงแจ้งข้อหาตามพระราชบัญญัติการเดินทางอากาศ ปี 2558 ซึ่งมีอัตราโทษจำคุก 5 ปี ปรับ 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีวันที่ 20 มี.ค.2559 สนามบินภูเก็ตประกาศใช้แผนฉุกเฉินกรณีขู่วางระเบิดอากาศยาน หลังจากผู้โดยสารสายการบินนอร์ดวินด์ (Nordwind Airlines) จากภูเก็ตไปรัสเซีย ระบุว่าเครื่องบินไม่ปลอดภัย นายอเล็กซานเดอร์ โนซอฟ อายุ 25 ปี ผู้โดยสารชายชาวรัสเซียได้ขอยกเลิกการเดินทางไปกับเที่ยวบินนี้โดยอ้างว่าเครื่องบินไม่ปลอดภัยของเที่ยวบิน NWS2478 โดยมีผู้โดยสารชื่อ นายอเล็กซานเดอร์ ร้องขอยกเลิกการเดินทางไปกับเที่ยวบินและกล่าวว่า “หากตนเองเดินทางไปกับเที่ยวบินนี้ เครื่องบินจะไม่ปลอดภัย” ทำให้กัปตันของการสายการบินระงับการเดินทางชั่วคราว ผลการตรวจค้นไม่พบวัตถุอันตรายในเครื่องบินลำดังกล่าว ส่วนนายอเล็กซานเดอร์ โนซอฟ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้คุมตัวไปที่สถานีตำรวจภูธรท่าฉัตรไชย เพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป เหตุการณ์ในลักษณะคำพูดว่ามีระเบิดเกิดเหตุบ่อยครั้งในช่วง 3-4 เดือนที่ผ่านมา โดยที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเกิดเหตุแล้ว 5 ครั้งและท่าอากาศยานภูเก็ต 2 ครั้ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นได้ว่าการก่อการร้ายเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเรามากขึ้นในปัจจุบัน การเดินทางโดยใช้อากาศยานมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น การหามาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการบินในภูมิภาคอาเซียน เป็นจุดเชื่อมต่อทางการเดินทาง อีกทั้งเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการบินมากขึ้น อันจะเห็นได้จาก เม็ดเงินในการลงทุนที่สูงขึ้น



สายการบินต้นทุนต่ำเพิ่มปริมาณมากขึ้น รวมทั้ง สายการบินต่างชาติที่เข้ามาให้บริการในประเทศไทย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการในการเดินทางที่เพิ่มมากขึ้นของผู้โดยสาร

การป้องกันการก่อร้ายโดยใช้อากาศยานจึงมีความสำคัญมากขึ้นตามสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงความเชื่อมั่นในด้านต่าง ๆ โดยประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการออกกฎหมายควบคุม กำหนดบทลงโทษและมาตรการต่าง ๆ รวมไปถึงการเข้าร่วมเป็นภาคีกับองค์กรด้านการบินในระดับโลก เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและมีมาตรฐานในการประกอบกิจการด้านการบินเป็นที่ยอมรับในระดับสากล อีกทั้งสำหรับในประเทศไทยนั้นยัง คงมีเพียงแค่การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการก่อการร้ายสากลและการก่อการร้ายภายในประเทศ ในบริบทที่เป็นการศึกษาวิจัยในภาพรวม แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเฉพาะทาง โดยเฉพาะด้านการบิน ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีความสลับซับซ้อนของปัญหาและเป็นภัยที่ใกล้ตัวมากยิ่งขึ้นทั้งยังก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบที่สูง ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะทางในเชิงลึก เพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกัน แก่ไข และเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย ว่ามีแนวทางอะไรใดบ้างที่ได้รับการยอมรับและเป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมไปถึงการสำรวจความพร้อมการรับมือกับภัยการก่อการร้ายที่มีในปัจจุบันมีการพัฒนาการให้มรูปแบบที่สลับซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากยิ่งขึ้น โดยสามารถนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าวไปเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือภัยก่อการร้ายด้านการบินได้ในอนาคตและเป็นแนวทางในการวางแผนสำหรับการปรับปรุงแก้ไขมาตรการการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ที่จะต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของกลุ่มผู้ก่อการร้ายในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย
- 2 เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ การทบทวนเอกสาร โดยเป็นการเก็บข้อมูลระดับทุติยภูมิ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย และการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

การทบทวนวรรณกรรม

ศึกษารวบรวม ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ดังนี้

1.1 แนวคิด หลักการ ข้อมูลทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 รวบรวมข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับ อนุสัญญา มาตรการการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.3 รวบรวมข้อมูลการก่อการร้ายที่ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยทางเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายความมั่นคงเรื่องการก่อการร้าย

การสัมภาษณ์เชิงลึก

แบ่งบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์เป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยรวบรวมข้อมูลจากการซักถามและสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่การบินที่มีความเชี่ยวชาญด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน

ลักษณะข้อมูลที่นำมาใช้วิเคราะห์

เป็นข้อมูลทั้งทุติยภูมิ จากเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งข้อมูลที่น่าสนใจที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรื่องแนวทางการการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย เพื่อให้เกิดการศึกษาที่มีความหลากหลายเพื่อหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพมารองรับกับสถานการณ์ในอนาคตที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น



กลุ่มประชากรเป้าหมายในการวิจัย

1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การบินที่มีความเชี่ยวชาญด้านมาตรการการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน ที่สังกัดสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย มี 1 คน โดยดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 9 ปี

2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ประจำสนามบิน ที่ปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัย (Security) ของสนามบินที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน และ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด(มหาชน) มีจำนวน 19 คน โดยกลุ่มที่ให้ข้อมูลที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน จำนวน 14 คน จากสนามบินหัวหิน 2 คน สนามบินแม่สอด 2 คน สนามบินเลย 2 คน สนามบินนครพนม 2 คน สนามบินตรัง 2 คน สนามบินกระบี่ 2 คน สนามบินขอนแก่น 2 คน กลุ่มที่ให้ข้อมูลที่สังกัดบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด(มหาชน) จำนวน 5 คน จาก สนามบินสุวรรณภูมิ 3 และสนามบินดอนเมือง 2 คน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ต้องปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัย 3 ปี ขึ้นไป

โดยการสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้งหมด 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือให้สอดคล้องกับประเภทของข้อมูลและแหล่งข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้วิจัยต้องการทราบ หน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

1.2 คำสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกไว้ 5 ประเด็นโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ท่านมีความเข้าใจถึงแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติอย่างไร

1.2.2 ก่อนมีการประกาศใช้แผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ท่าอากาศยานของท่าน มีแผน มาตรการ หรือวิธีปฏิบัติ ในรับมือกับการก่อการร้ายทางการบินหรือไม่ อย่างไร

1.2.3 หลังมีการประกาศใช้แผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ท่าอากาศยานของท่าน มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในการปฏิบัติงาน

1.2.4 ในความคิดเห็นของท่าน แผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ มีประสิทธิภาพในการรับมือกับการก่อการร้ายในปัจจุบันเพียงพอ หรือไม่ อย่างไร

1.2.5 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 รูปแบบ แบ่งเป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ

1.1 วิธีส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

1.2 สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์

1.3 สัมภาษณ์กันตัวต่อตัวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และอัดเทปการสัมภาษณ์

2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าทางเว็บไซต์ ห้องสมุด หน่วยงานราชการ การเก็บรวบรวมข้อมูลทำการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎีเพื่อนำมาวิเคราะห์ หาสาเหตุการก่อการร้ายเมื่อได้ข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ จะมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ มาทำการประมวลผล โดยการใช้กรอบแนวคิดตามทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้ทบทวน มาพิจารณา และวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุ และแนวทางในการศึกษา ตามที่ได้กำหนดในวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค้นหาหลักการและเหตุผลในการก่อการร้ายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการใช้การพรรณนา

2. วิเคราะห์ค้นหาความจริงของการก่อการร้ายที่เกี่ยวข้องกับการบินเพื่อพิสูจน์ถึงมาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินทั้งที่เป็นการก่อการร้ายการบินสากลและการก่อการร้ายการบินในประเทศไทย โดยการใช้การพรรณนา



3. วิเคราะห์เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย โดยนำปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทยซึ่งเป็นข้อมูลจากการรวบรวมและการสัมภาษณ์มาใช้ในการตอบคำถามวิจัย ด้วยวิธีการพรรณนา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ข้อมูลจากห้องสมุด ข้อมูลจากเว็บไซต์ ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งข้อมูลเป็นข้อมูลเอกสาร ที่สอดคล้องกับงานวิจัย โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ โดยการบันทึก ค้นคว้า การสัมภาษณ์ และการสังเกตของผู้วิจัย นำมาวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการศึกษา

การก่อการร้ายเป็นกระบวนการในการดำเนินการเพื่อให้เป้าหมายหรือผู้บริสุทธิ์เกิดความหวาดกลัว ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตโดยใช้วิธีการรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบในวงกว้าง ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเงื่อนไขในการต่อรองอันนำไปสู่การเรียกร้องให้เกิดการปฏิบัติตามเงื่อนไขและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของกลุ่มขบวนการที่ก่อเหตุ ยังรวมไปถึงการแย่งชิงพื้นที่ในสื่อและชื่อเสียงของกลุ่ม เพื่อยกระดับการต่อสู้ของขบวนการต่อไปในอนาคตรวมถึงปัญหาการก่อการร้ายในภูมิภาคจะเพิ่มสูงขึ้นภายหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเมื่อ พ.ศ.2558 ซึ่งมีการเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ อาทิ การเปิดเสรีในการเคลื่อนย้ายประชากรกาขยายการท่องเที่ยว การเปิดเสรีทางการค้าและการแลกเปลี่ยน เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้ส่งผลไปถึงปัญหาการก่อการร้ายที่จะมีรูปแบบที่ซับซ้อน และเป็นภัยคุกคามมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบิน เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพของกลุ่มก่อการร้ายในภูมิภาคแล้ว จะเห็นได้ว่าการก่อการร้ายต่อการบินของประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุได้สูง จะเห็นได้จากมาตรการที่รัฐบาลได้ระบุไว้ในนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งเป็นมาตรการที่รับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งการเปิดน่านฟ้าเสรีทั้งสิ้น จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือกันในระดับนานาชาติในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) เป็นองค์กรที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยอาศัยความร่วมมือจากชาติสมาชิก ในการออกมาตรการทางกฎหมาย อนุสัญญาต่าง ๆ ในการปราบปรามการกระทำที่ผิดกฎหมายต่อการเดินอากาศ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระดับนานาชาติและเป็นบรรทัดฐานเดียวกันในทุก ๆ ประเทศสำหรับประเทศไทยนั้น ได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ(ICAO) จึงมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่ทางองค์กร และประเทศสมาชิกให้การรับรอง โดยมีการกำหนดไว้ใน annex 17 ที่ออกโดยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศในข้อ 3.1.1. ระบุให้รัฐผู้ทำสัญญา “จัดทำและปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ (National Civil Aviation Security Programme: NCASP) เพื่อปกป้องการดำเนินงานด้านการบินพลเรือนจากการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยผ่านทางกฎหมาย วิธีปฏิบัติและวิธีดำเนินงาน (Procedures) ที่คำนึงถึงความปลอดภัยความสม่ำเสมอและความมีประสิทธิภาพของเที่ยวบินต่าง ๆ”

โดยแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาตินี้ จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของภัยคุกคามและมาตรการต่อต้าน การหาหรือถึงการเปลี่ยนแปลงมาตรการรักษาความปลอดภัย ที่จะเกิดขึ้นกับส่วนต่างๆของภาคอุตสาหกรรมการบินที่ได้รับผลกระทบตามความเหมาะสม มิติวัตถุประสงค์ของแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ (NCASP) มีวัตถุประสงค์ในการกำหนดกรอบระเบียบเพื่อปกป้องความมั่นคงให้มีมาตรฐานความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพของการบินพลเรือนในประเทศไทย โดยจัดให้มีการป้องกันการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งแผนฉบับนี้ นำมาใช้ในการศึกษาในงานวิจัยในเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทยพบว่า

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. ในด้านของความเข้าใจในแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ นั้น พบว่าผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความเข้าใจในแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติเป็นอย่างดี และสามารถนำแผนมา



ปฏิบัติงานรับมือกับภัยก่อการร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะก่อนมีการประกาศใช้แผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ แต่ละสนามบินจะมีแผนและมาตรการรับมือกับการก่อการร้ายอยู่แล้วโดยใช้กฎระเบียบของ พรบ. การเดินอากาศ พ.ศ. 2497 และ พรบ. ความผิดบางประการมาใช้ในการรับมือกับภัยการก่อการร้าย แผนเผชิญเหตุ ซึ่งมีการประเมินสถานการณ์ ในการที่จะนำแผนรักษาความปลอดภัยของแต่ละสนามบิน มาใช้นั้นจะพิจารณาจากความเสี่ยงถ้าระดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายต่ำ ให้ถือเป็นระดับที่ 1 ถ้าระดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายมีระดับสูง ให้ถือเป็นระดับที่ 2 และถ้าระดับความเสี่ยงจากการก่อการร้ายอย่างรุนแรง ให้ถือว่าเป็นระดับที่ 3 มีการฝึกซ้อมประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในกรณีเกิดภัยก่อการร้าย และเมื่อมีการประกาศใช้แผนฉบับนี้ยังทำให้การปฏิบัติงานสามารถดำเนินการเป็นไปได้อย่างมีขั้นตอน และรัดกุมมากยิ่งขึ้น แต่ส่วนในภาคของผู้รับบริการคือประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจในแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ทำให้ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สนามบินกำหนด

2. การนำแผนฉบับนี้มารับมือกับการก่อการร้าย คือ เนื่องด้วยองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) มักออกข้อกำหนดใหม่ ๆ ทุกปีซึ่งทำให้ต้องทบทวนปรับแก้แผนชาติบ่อยครั้งเพื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ นอกเหนือจากนี้เนื้อหาสาระในแผนชาติบางส่วนยังไม่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลด้านการบินทั้งระบบซึ่งยังคงต้องพัฒนาต่อไป ซึ่งการทบทวนข้อกำหนดใหม่ ๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบกับการก่อการร้าย ในทุกวันนี้ มักใช้วิธีการที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการก่อการร้าย ถ้าไม่ได้มีการเรียนรู้การกระทำที่อาจก่อให้เกิดการแทรกแซงอาจทำให้การนำแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่สามารถบังคับใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่องค์การการบินระหว่างประเทศกำหนด รวมถึงในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่นำแผนมาใช้นั้น บุคลากร ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานด้วยข้อจำกัดที่เป็นหน่วยงานราชการ และอัตรากำลังตามที่สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดโครงสร้างจำนวนข้าราชการในการปฏิบัติงาน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น จึงก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งพบในสนามบินที่ตั้งอยู่ภูมิภาคของประเทศที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน ที่ไม่ได้เป็นสนามบินขนาดใหญ่ มีการขาดวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานเนื่องจากงบประมาณจำกัด ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติเป็นไปด้วยความล่าช้า ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้อย่างเต็มที่ ส่วนสนามบินขนาดใหญ่ ที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน รวมถึงสนามบินที่สังกัด ที่สังกัดบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากมีความพร้อมในการรองรับผู้โดยสารจำนวนมาก เพราะต้องมีการตรวจความปลอดภัยอย่างเข้มงวดก่อนที่จะขึ้นเครื่อง

3. เจ้าหน้าที่รัฐไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีในการปฏิบัติงาน และถ้าผู้ที่ต้องการก่อเหตุเห็นช่องทาง จะกลายเป็นช่องทางที่ผู้ประสงค์ก่อเหตุสามารถลงมือกระทำได้ง่าย รวมทั้งการประสานงาน ผู้ประกอบการด้านการบินไม่ให้ความรู้แก่ผู้โดยสาร สถานที่ด้านการปฏิบัติงานมีพื้นที่จำกัด ความไม่เข้าใจของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบินพลเรือน ทำให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปได้อย่างยากผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับสนามบินมีการฝ่าฝืน ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นอาวุธและวัตถุอันตราย

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญได้เน้นย้ำเรื่องการเฝ้าระวังความปลอดภัยว่าไม่ใช่เรื่องไกลตัว ให้มีการให้ความรู้ อบรมด้าน security awareness ให้ทราบว่าการรักษาความปลอดภัยเป็นหน้าที่ของทุกคน ไม่เพียงแต่เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่สนามบินเท่านั้น รวมถึงติดตามข่าวสารด้านภัยก่อการร้ายต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันมีภัยรูปแบบใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องปรับกลยุทธ์วิธีการป้องกันให้ทันสมัยอยู่เสมอ
2. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน ได้เน้นย้ำในเรื่อง อุปกรณ์ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ควรมีให้เพียงพอต่อผู้โดยสารที่มากขึ้นในทุกวัน



3. การปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบินให้มีสภาพบังคับสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดบทลงโทษที่มีความเหมาะสม รวมไปถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับงานด้านการบิน เพื่อให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับมาตรการในการรับมือต่อการก่อการร้ายด้านการบิน

4. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่สังกัด กรมท่าอากาศยาน และ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด(มหาชน) มีความเห็นพ้องกันว่า ควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการการเตือนภัย และรับมือกับภัยก่อการร้ายที่จะเกิดขึ้น ควรมีการปรับปรุงแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติให้มีความทันสมัย รองรับกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนในการก่อเหตุการก่อการร้าย ในเรื่องการป้องกันภัย ควรให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนให้มีความเข้าใจในงานด้านการรักษาความปลอดภัย และภัยการก่อการร้าย เพราะประชาชนจะได้มีความตระหนักรู้ เข้าใจปัญหาเพื่อช่วยในการเฝ้าระวังความปลอดภัย และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เวลาทำการตรวจค้นอาวุธและวัตถุอันตราย

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาสามารถนำทฤษฎีมาอธิบายผลที่เกิดขึ้นได้ดังต่อไปนี้

1. ในด้านของความเข้าใจในแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ อธิบายได้ด้วย ทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของชัตเทอร์แลนด์และเคลซี ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีกลไกควบคุม ทฤษฎีประสิทธิภาพ ซึ่งการเกิดภัยการก่อการร้ายนั้น เกิดจากอาชญากรรมการสมคบคิด กับอาชญากรด้วยกัน จึงมีการชักจูงให้เกิดการกระทำความผิดเกิดขึ้น หรือเกิดความขัดแย้งจากสภาวะสังคมที่ได้รับการกดดัน จนเป็นเหตุให้มีการลงมือกระทำความผิด เพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือแม้แต่การควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดการลงมือกระทำความผิด เหล่านี้เป็นเหตุให้มีการก่อการร้าย และยิ่งเป็นการก่อการร้ายที่จะกระทำต่ออากาศยาน ต้องมีการป้องกันและรับมือเพื่อป้องกันเหตุต่างๆไม่ให้เกิดขึ้น เพื่อลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงจะกระทบต่อความมั่นคงระดับประเทศ ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงต้องมีความเข้าใจถึง สาเหตุการก่อการร้าย รวมถึงเข้าใจแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ และสามารถนำแผนมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเพื่อที่จะได้รับมือ รวมทั้งป้องกันภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในด้านอุปสรรคและปัญหาในการนำแผนฉบับนี้มารับมือกับการก่อการร้าย อธิบายได้ด้วย ทฤษฎีประสิทธิภาพ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ขยับยั้ง ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้พบว่า ปัญหาด้านประสิทธิภาพเกิดขึ้น เพราะข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณในการบริหารงานของสนามบินของรัฐ รวมถึง(ICAO) มักออกข้อกำหนดใหม่ ๆ ทุกปี ซึ่งทำให้ต้องทบทวนปรับแก้แผนชาติบ่อยครั้งเพื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ นอกเหนือจากนี้ เนื้อหาสาระในแผนชาติบางส่วนยังไม่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลด้านการบินทั้งระบบ ซึ่งยังคงต้องพัฒนาต่อไป ซึ่งการทบทวนข้อกำหนดใหม่ ๆ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ และปัญหาที่ทุกสนามบินประสบคือ ผู้มารับบริการที่สนามบินไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพราะบทลงโทษยังไม่เด็ดขาด รวมถึงสภาพการบังคับใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ อธิบายได้ด้วย ทฤษฎีประสิทธิภาพ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ขยับยั้ง ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีการตระหนักถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การบริหารจัดการ รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้การเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนเกี่ยวกับระเบียบข้อปฏิบัติของสนามบิน และ ปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบินให้มีสภาพบังคับสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดบทลงโทษที่มีความเหมาะสม รวมไปถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับงานด้านการบิน เพื่อให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับมาตรการในการรับมือต่อการก่อการร้ายด้านการบิน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องการก่อการร้ายพบว่า ปัญหาสำคัญในระดับโลกที่สำคัญที่สุดในยุคหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน คือปัญหาการก่อการร้ายสากลจะต้องมีการทบทวนยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายใหม่



โดยได้เสนอการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ โดยจะต้องเน้นไปที่การแก้ที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง และจะเป็นการบูรณาการการแก้ปัญหาทั้งในลักษณะการแก้ปัญหาในเชิงลบที่เน้นการแก้ปัญหาโดยการใช้จ่ายและการบังคับใช้กฎหมาย และการแก้ปัญหาในเชิงบวกโดยเน้นการแก้ที่รากเหง้าของปัญหา การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศการยกระดับการพัฒนาแก้ไขปัญหาคือการก้าวข้ามชาติในไทย การป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งเป็นงานด้านการบินที่ต้องใช้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความปลอดภัยแก่ผู้โดยสารและอากาศยาน ทั้งนี้ นอกเหนือจากความชำนาญและประสบการณ์ในการทำงานแล้ว ยังรวมไปถึงอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การตรวจสอบข่าวสารที่กระทบต่อความมั่นคง กฎหมาย ระเบียบ แผนงานการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ต้องมีการทบทวน ปรับปรุงให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับภัยคุกคามที่มีความเป็นพลวัตในปัจจุบัน โดยทุกภาคส่วนควรตระหนักถึงความสำคัญของภัยก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นต่อการบินพลเรือน ควรให้ความรู้และผลกระทบของภัยก่อการร้าย โดยจะต้องมีการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปในการปฏิบัติตามระเบียบ และการรักษาความปลอดภัยทางด้านการบิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่จะต้องปฏิบัติตาม

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย ได้นำแผนการรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติมาทำการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงผลจากการปฏิบัติตามแผนการรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติว่า มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีข้อดี ข้อเสียหรือปัญหาในการนำไปใช้อย่างไร ในรูปแบบของการประเมินโดยมีการปรับปรุงให้มีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในห้วงเวลาที่ทำการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแผนดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ สามารถรับมือกับภัยก่อการร้ายและภัยแทรกซ้อนอื่น ๆ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในระดับสากลต่อไป

สรุปผลการศึกษา

1 ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้รับบริการคือประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจในแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ ทำให้ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่สนามบินกำหนด องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) มักออกข้อกำหนดใหม่ ๆ ทุกปี ซึ่งทำให้ต้องทบทวนปรับแก้แผนชาติบ่อยครั้งเพื่อให้ทันสมัยสอดคล้องกับข้อกำหนดขององค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ นอกเหนือจากนี้ เนื้อหาสาระในแผนชาติบางส่วนยังไม่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลด้านการบินทั้งระบบ ซึ่งยังคงต้องพัฒนาต่อไป

1.2 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่นำแผนมาใช้ นั้น บุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานด้วยข้อจำกัดที่เป็นหน่วยงานราชการ เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น จึงก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งพบในสนามบินที่ตั้งอยู่ภูมิภาคของประเทศที่ส่งผลกระทบต่ออากาศยานที่ไม่ได้เป็นสนามบินขนาดใหญ่ มีการขาดวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานเนื่องจากงบประมาณจำกัด ทำให้การปฏิบัติงานตามแผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติเป็นไปด้วยความล่าช้า ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้อย่างเต็มที่ ส่วนสนามบินขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่ออากาศยาน รวมถึงสนามบินที่สังกัด ที่สังกัดบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ประสบปัญหาในเรื่องการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ มีความพร้อมในการรองรับผู้โดยสารจำนวนมาก เนื่องจากต้องมีการตรวจความปลอดภัยอย่างเข้มงวดก่อนที่จะขึ้นเครื่อง

1.3 เจ้าหน้าที่รัฐไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสนามบิน รวมทั้งการประสานงาน ผู้ประกอบการด้านการบินไม่ให้ความรู้แก่ผู้โดยสาร สถานที่ด้านการปฏิบัติงานมีพื้นที่จำกัด ความไม่เข้าใจของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบิน



พลเรือน ทำให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปได้ยากผู้โดยสารไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับสนามบินมีการฝ่าฝืน ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นอาวุธและวัตถุอันตราย

2 ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการก่อการร้ายด้านการบินของประเทศไทย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความรู้ อบรมด้าน security awareness ให้ทราบว่าการรักษาความปลอดภัยเป็นหน้าที่ของทุกคน ไม่เพียงแต่เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่สนามบินเท่านั้น รวมถึงติดตามข่าวสารด้านภัยก่อการร้ายต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันมีภัยรูปแบบใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องปรับกลยุทธ์วิธีการป้องกันให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่สังกัดกรมท่าอากาศยาน ได้เน้นย้ำในเรื่อง อุปกรณ์ ควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานควรมีให้เพียงพอต่อผู้โดยสารที่มากขึ้นในทุกวัน รวมถึง

2.3 การปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการบินให้มีสภาพบังคับสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีการกำหนดบทลงโทษที่มีความเหมาะสม รวมไปถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับงานด้านการบิน เพื่อให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และมีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับมาตรการในการรับมือต่อการก่อการร้ายด้านการบิน

2.4 ควรมีการปรับปรุงการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน ให้มีความเข้าใจในงานด้านการรักษาความปลอดภัย และภัยการก่อการร้าย เพราะประชาชนจะได้มีความตระหนักรู้ เข้าใจปัญหาเพื่อช่วยในการเฝ้าระวังความปลอดภัย และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เวลาทำการตรวจค้นอาวุธและวัตถุอันตราย

เอกสารอ้างอิง

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. (2557). *แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ปี พ.ศ.*

2558-2560. กรุงเทพมหานคร: กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร .

คณะกรรมการการบินพลเรือน. (2560). *ประกาศคณะกรรมการการบินพลเรือน เรื่อง แผนรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 (National Civil Aviation Security Programme : NCASP) กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการบินพลเรือน .*

ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2554). *ทฤษฎีการลงโทษ. มสธ.:* สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2561 จาก

www.stou.ac.th/Schools/Slw/upload/41716_6.pdf

ไทยพีบีเอส. (2559). "บางกอกแอร์เวย์ส" ระวังเที่ยวบินไปภูเก็ต หวั่นเหตุวางระเบิดอากาศยาน. *ไทยพีบีเอส:* สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/250336>

ไทยพีบีเอส. (2559). "สุวรรณภูมิ" สั่งอพยพผู้โดยสาร ให้ EOD ตรวจสอบ หลังสายการบินแอร์อินเดียถูกขู่วางระเบิด. *ไทยพีบีเอส:* สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <http://news.thaipbs.or.th/content/250994>

นวลจันทร์ ทศนะชัยกุล. (2548). การป้องกัน: การควบคุม. ใน นวลจันทร์ ทศนะชัยกุล., *อาชญากรรม* (หน้า 119). กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บ้านจอมยุทธ . (2543). *ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory).* *บ้านจอมยุทธ:* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561 จาก https://www.baanjommyut.com/library_2/extension-3/social_change/02.html

พ.อ.อนุชาติ บุณนาค. (2552). *TERRORISM.* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561 จาก

http://mywaydemonsilluminator.blogspot.com/2009_05_24_archive.html

พลตำรวจตรี สุพิศาล ภักดินธนาถ และคณะ. (2556). *ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย. ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย:* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561 จาก http://www.csd.go.th/Dimensions_csd/Chapter%2003.pdf

วิชวิธร งามละม่อม. (2558). *แนวคิดทฤษฎีประสิทธิภาพ. Media Learning of Public Administration:* สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2561 จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_51.html



- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ. (มิถุนายน 2558). นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ: สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2561 จาก <http://www.nsc.go.th/Download1/Policy58.pdf>
- Alan Black. (2010). *MANAGING THE AVIATION INSIDER THREAT*. Retrieved on February 7, 2018 from https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/5039/10Dec_Black.pdf?sequence=1
- Boon Chew Winson Sheo. (2013). *METHODOLOGY TO IMPROVE AVIATION SECURITY*. Retrieved on February 7, 2018 from https://calhoun.nps.edu/bitstream/handle/10945/37716/13Sep_Sheo_BoonChewWinson.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- IACM. (2017). Annex 17 to the Convention on International Civil Aviation. Retrieved on February 7, 2018 from http://www.iacm.gov.mz/doc/ICAO/an_17_Security_10ed_2017_rev.15_01.04.17.pdf